

Carmen växte upp i Spanska Sahara

– Jag saknar dofterna och ökenvin-den från Sahara, säger Mary Carmen Cabrera Franquiz.

I 12 år bodde hon i El Aaiún. Hon var nio år 1961 när hon flyttade dit och 21 när hon lämnade Västsahara, eller Sahara som många spanjorer säger. Nu är hon ordförande i en solidaritetsorganisation och snart pensionär.

Carmen föddes och bodde sina första år på Fuerteventura. Det var hårda tider i Spanien och svårt för pappan att få jobb. Många spanjorer på Kanarieöarna emigrerade därför. Francodiktaturen prioriterade inte utbildning. Carmens föräldrar beslutade att lämna det hårda livet där det inte fanns ordenlig skola för de fyra barnen. I stället blev det ett nytt och bättre liv i den spanska kolonin Sahara. Pappan fick jobb inom byggindustrin.

– Det var ett bra liv, en härlig tid i mitt liv, mycket bättre än i Fuerteventura. Där fanns en skola och en biograf, den första som jag sett i mitt liv. Alla barn lekte tillsammans ute på gatorna, västsahariska och spanska.

– Här fanns skolor, men det var inte alla västsaharier som fick gå i skola, medger Carmen.

Men både västsahariska och spanska barn gick i samma skola, i pojk- och flick-klasser. Själv hade hon en västsahariska i sin klass, den senare Polisario-representanten Mohammeds syster.

Det var cirka 20 000 invånare i El Aiún under den här tiden.

– När jag hade gått ut gymnasiet och tagit studenten flyttade jag 1973 till Las Palmas för att läsa på universitet och utbilda mig till lärare.

1975, när den marockanska invasionen började, flyttade också föräldrarna motvilligt till Las Palmas, men Carmens mamma är numera tillbaka på Fuerteventura.

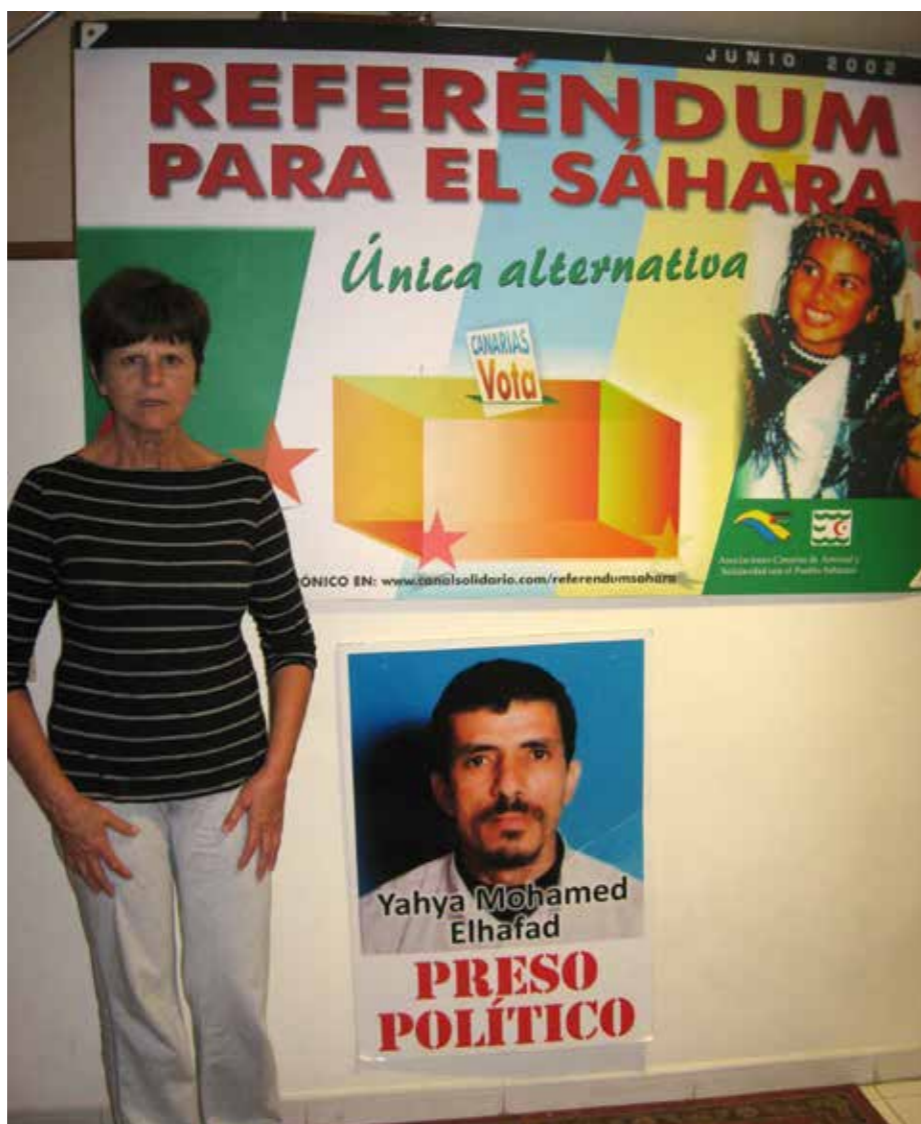
1986 åkte Carmen tillbaka till El Aaiún.

– Vi var två personer som åkte dit men vi var övervakade och förföljda hela tiden. Det var naturligtvis sorgligt att vara där, men jag träffade faktiskt en person på marknaden som jag kände igen.

Hon har också besökt flyktinglägren, där hon har träffat gamla bekanta.

Idag är Carmen ordförande för ACSPS (Asociación Canaria de Solidaridad con el Pueblo Saharaui). Föreningen är en regional del av en nationell organisation, som framför allt organiserar "Vacaciones en Paz", Sommarlov i fred.

Varje år under två sommarmånader, när

det är som hetast i öknen i flyktinglägren i Algeriet, får västsahariska barn bo hos spanska familjer.

9 000 barn i åldrarna 7 till 12 år kom till Spanien tidigare varje sommar. I dag är barnen lite äldre när de kommer och inte så många på grund av den ekonomiska krisen. Cirka 5 000 barn kommer nu varje sommar.

– Barnen kan inte spanska, eller väldigt lite, men de tar till sig språket och lär sig mycket under vistelsen här. Många barn kommer också tillbaka, berättar Carmen.

Förutom vistelsen i familjer får alla barn en hälsoundersökning som också innefattar en synundersökning. En del barn behöver glasögon och då får de det.

72 barn kom till Gran Canaria, Lanzarote och Fuerteventura i år mot 100 tidigare. 140 barn kom till Teneriffa, La Gomera och Hierro.

Vacaciones en Paz startade redan 1985 med små grupper på 20 barn. Kommunen betalade biljetterna och organiserade besöken. Men 1993 började familjer ta emot barn i sina hem. Kommuner, institutioner, fonder etc. finansierar nu besöken.

– Vi informerar de spanska familjerna om Västsaharafrågan, gör besök i familjerna och håller kontakten. Ibland blir det konflikter. Då kan vi hjälpa till.

– Det har hänt att barn har stannat kvar hos "sina" spanska familjer, i några fall till och med adopterats, men det har främst gällt barn med svåra sjukdomar. Detta sker dock mycket sällan nuförtiden, berättar Carmen.

Sådana situationer kan ju ge upphov till många trauman för alla parter.

Den humanitära hjälpen från Kanarieöarna består bland annat av gåvor till flyktinglägren; kläder, skor, bistånd till gas. Det är ofta kommuner och institutioner som ger pengar.

Föreningen arbetar inte bara humanitärt utan också politiskt för att sprida information med huvudbudskapet: Försvara västsahariernas rätt till självbestämmande!

På Gran Canaria finns grupper som arbetar för de politiska fångarnas frigivning och mot stölden av naturresurserna.

Man uppmärksammar bland annat alltid självständighetsdagen 27 februari och under tecknandet av det illegala Madridavtalet 14 november.

Text och bild: Lena Thunberg

Spanjorerna Sara Mesa Flores, Rafael Medina Santos, César Mesa Flores, Roberto Mesa Flores, Iván Medina Verheyen, Oscar Negrín Romero och Kelly Leonardo Arzola från Teneriffa greps i El Aaiún och misshandlades av marockansk polis.

Kanarier demonstrerade i Las Palmas och El Aaiún

Sju spanjorer från Teneriffa på Kanarieöarna, som hade åkt till El Aaiún för att delta i en västsaharisk manifestation för De mänskliga rättigheterna den 10 december, misshandlades och greps samma dag av marockansk polis.

Spanjorerna Sara Mesa Flores, Rafael Medina Santos, César Mesa Flores, Roberto Mesa Flores, Iván Medina Verheyen, Oscar Negrín Romero y Kelly Leonardo Arzola hade burit T-shirts med texten Frihet för de västsahariska politiska fångarna på spanska.

Marockanska poliser slet av männen T-tröjorna. Under fem timmar hölls sex av dem fånglade utan att de kunde kommunicera med någon. Den sjunde lyckades gömma sig hos en västsaharisk familj.

Cirka 3000 marockanska poliser hade mobiliserats före Människorättsdagen i den ockuperade delen av Västsahara.

Närmare 100 västsaharier greps och miss-

handlades vid manifestationen i El Aaiún – förutom de sex spanjorerna.

Samma dag, 10 december, De mänskliga rättigheternas dag, ägde en stor manifestation rum i Las Palmas på Gran Canaria. Cirka 100 personer hade samlats för att kräva att den spanska regeringen ska sätta punkt för konflikten, att Spanien och EU upphör med alla handelsavtal med Marocko som gäller västsahariska naturresurser, att Marocko friger de västsahariska politiska fångarna och redogör för vad som hänt alla de försvunna västsaharierna. Man krävde också fritt tillträde för media och observatörer till de ockuperade delarna och ett utvidgat MINURSO-mandat så att respekten för de mänskliga rättigheterna övervakas.

Samma dag hade EU-parlamentet röstat igenom fiskeavtalet mellan Marocko och EU, vilket också fördömdes.

Text: Lena Thunberg

Bild: Från youtube av Equipe Media

Oljeletning till salu

Marockos regering öppnade i oktober upp för ett nytt oljeblock utanför Västsaharas kust. Det statliga oljebolaget ONHYM söker licenspartners för ett område kallat Boujdour Deep Offshore, som ligger väster om ett block som nu undersöks av amerikanska Kosmos Energy.

Enligt FN är ytterligare oljeundersökningar på västsahariskt territorium ett brott mot internationell lag, eftersom Västsahara är en olöst avkoloniseringsfråga och västsaharierna är emot utvinning.

Oljeseminarium i Norge

– FN har slagit fast att ingen oljeutvinning får ske utan det västsahariska folkets tillåtelse, sa Francesco Bastagli, tidigare FN:s särskilde representant för Västsahara vid två seminarier i Oslo och Stavanger i Norge.

– Men nu expanderar oljeindustrin i den ockuperade delen av Västsahara med franska oljebolaget Total i topp. Det finns en risk att amerikanska och brittiska bolag börjar borra under 2014, sa Erik Hagen Western Sahara Resource Watch. Se rapporten Totally Wrong www.wsrw.org

Norskt bolag slängde ut Total

Norges största försäkringsbolag KLP gjorde sig av med sina aktier i den franska oljefjätten Total i början av 2013.

– Total menade i samtal med oss att enbart oljeletning genom seismiska studier inte var emot internationell lag. Vi höll inte med, sa Jeanett Bergan.

Total som en del av aktieportföljen var ekonomiskt viktigt för bolaget men internationell lag var viktigare.

Greenpeacerapport om fiske

I november släppte Greenpeace en rapport om fisket i de västsahariska vattnen. Åtta f. d. svenska och åtta f. d. nordiska fiskefartyg finns nu i marockanska händer i Västsaharas vatten i stället för att ha skrotats för att minska det överfiske som sker inom EU.

Svenska fiskare har hjälpt och hjälper marockanerna med sitt kunnande och reser i skytteltrafik till ockuperade Dakhla för att arbeta i perioder ombord på båtarna. Läs rapporten på Greenpeace hemsida. www.greenpeace.se

KANARIEÖARNA, DEL 1

En dag till att leva

Mohammed Daddach dömdes till döden och satt 25 år i marockanskt fängelse. Nu bor han i den ockuperade delen av Västsahara – ständigt övervakad och förföljd.

– Det var alltid i gryningen mellan tre och fem som de kom. Först släcktes ljuset. I mörkret och i hemlighet kunde de sedan hämta fången. För att skjutas.

– När klockan hade passerat fem kunde jag andas ut. Då visste jag: En dag till skulle jag få leva.

Mohammed Daddach är efter Nelson Mandela den afrikan som har suttit längst i fängelse. I 25 år satt han i Marockos ökända fängelser. 14 av dessa år var han dömd till döden. Varje natt fruktade han att det var just i denna natts övergång till gryning som han skulle hämtas för att arkebuseras. Mohammed är idag 56 år gammal. Jag möter honom på strandpromenaden vid den berömda Las Canterasstranden i Las Palmas på Gran Canaria. Han är på tillfälligt besök här. Han tar min hand och vi promenerar till ett kafé, där han berättar sin otroliga historia.

Mohammed Daddach är ganska liten till växten, hopsjunkna på något sätt. Men blicken är skarp och mild på samma gång. Det är en försynt och stillsam man, som håller min hand.

Det var i februari 1976, som han och en grupp andra västsaharier greps av de marockanska invasionsstyrkorna. Några månader tidigare hade ockupationen börjat.

Mohammed satt fängslad i Marrakech i tre år. I augusti 1979 lyckades han fly från fängelset men greps sex månader senare, när han tillsammans med en kamrat var på väg österut i det då ockuperade Västsahara för att ta sig till Polisariets flyktingläger i Algeriet.

Bilen de åkte i besköts av marockanska styrkor och välte. Det var i den bilolyckan som Mohammed skadade sin axel.

– Jag har aldrig fått några behandling för

min skadade axel, berättar han.

Denna gång i april 1980 dömdes han till döden – för att han hade flytt från fängelset och för att hade försökt förena sig med Polisario.

Han fördes till centralfängelset i Kenitra i närheten av Rabat i norra Marocko. Han var den enda västsahariern i detta fängelse.

På de dödsdömdas rad satt marockanska både politiska och kriminella fångar, berättar Mohammed.

– Min cell var 2 x 1,5 meter. Vid ena sidan fanns en cementupphöjning med en filt. Det var min säng. Det var mycket kallt. Det fanns ett hål i golvet i ett hörn i cellen. Det var toaletten. Stanken var fruktansvärd. På natten kröp råttor upp ur hålet.

– Bredvid toaletthålet fanns en vattenkran. Där kunde jag skölja av mina kläder, ett par militärbyxor och en skjorta.

– En timma om dagen fick vi vara ute på en gård, bevakade naturligtvis och förbjöds att tala, men ibland hände det att någon vakt kunde låta oss prata lite med varandra. På så sätt fick jag till exempel veta att president Ali Bhattou i Pakistan hade blivit skjuten.

– Det fanns ett litet fönster högt upp i taket. Genom det kunde solen lysa upp cellen. Genom att studera hur strålarna föll kunde jag räkna ut ungefär vad klockan var. Jag hade sju små stenar, som jag döpte till veckodagarna. När en dag hade gått flyttade jag en sten och höll på så sätt reda på hur tiden gick. Det var ju min enda sysselsättning.

– Ibland kunde en vakt tala om vad det var för datum. Men för det mesta var min enda språkliga kontakt en ryttande ordergivning från vakten: ”Stå upp!” ”Sitt ner!”

1991 lyckades Mohammed Daddach smugla ut ett brev i all hemlighet. Där skrev han vem han var och var han fanns bland annat. Till dess visste hans familj ingenting om honom; om han levde eller var död.

Brevet spreds till Amnesty International, Röda Korset, media och olika organisationer. 1994 kallades Mohammed till fängelsedi-

Mohammed Daddach förföljs fortfarande.

rektörens rum. Där fick han veta att dödsstraffet hade förvandlats till livstids fängelse.

Fjorton års daglig väntan på avrättning var nu åtminstone över.

1997 fick han besök av en representant för Röda Korset och ett år senare kom en representant från Amnesty International till fängelset. Dessa personer kunde berätta att en kampanj för hans frigivning hade startat.

Efter stora internationella påtryckningar öppnades så celdörren till friheten 2001.

En av de första som mötte honom utanför fängelset var västsahariern Omar Bulsan.

– Jag hade min telefon i handen och Mohammed kunde genast ringa sina anhöriga, berättar han om det laddade ögonblicket.

Mohammed fördes till El Aaiún, den ock-

uperade huvudstaden. Men familjen fanns inte kvar. De hade för länge sedan lyckats fly till flyktinglägren i Algeriet.

Mohammed bor sedan 2001 kvar i El Aaiún, ständigt övervakad, förföljd och förödmjukad av marockansk polis.

Trots obeskrivliga 25 år i marockanska fängelser och väntan på döden har han fortsatt sina fredliga protester mot den marockanska ockupationen.

– Först den dag när Marocko har lämnat Västsahara kan jag glädjas. Jag vet också att de kan komma och ta mig vilken dag som helst.

– Varje gång som jag går hemifrån lämnar jag nyckeln till mina grannar. Jag vet ju inte om jag kommer tillbaka.

Norskt pris 2002. Ett år efter frigivningen, tilldelades Mohammed Daddach det norska människorättspriset Rafto-priset.

Han fick mot alla odds pass i sista minuten och kom – säkert efter starka politiska påtryckningar på Marocko.

Mohammed berättar om den omtumlande ankomsten till Norge för över tio år sedan.

– När jag hade anlänt sa norrmännen till mig: ”Vi har en överraskning åt dig. Vi ska åka ut till flygplatsen igen.” Vi åkte ut till flygplatsen och såg ett plan landa. Ur planet steg en kvinna som körde en rullstol med en mycket gammal kvinna. Jag såg att kvinnan som körde rullstolen var min syster. Men vem var den gamla kvinnan?

”Det är din mamma”, fick jag till svar.

– Jag var förstummad. Jag kände inte igen henne. Min mamma hade varit en kraftfull, stark och energisk kvinna. Det jag såg var en mycket bräcklig gammal gumma.

Mohammeds mamma hade bott i flyktinglägren sedan 1976. Mor och son hade inte setts på 26 år.

– Vi fick två dygn tillsammans på ett hotell. ”Vill ni bo i samma rum eller i två olika rum?” frågade de vänliga norrmännen. Jag ville naturligtvis bo i samma rum nära min mamma, berättar Mohammed.

Efter de två dagarna skildes deras vägar igen. Mohammed åkte tillbaka till ockuperat område, mamman till flyktinglägren.

Text och bild: Lena Thunberg

Advokat från Las Palmas leder observatörsgrupp

De västsaharier som har utsatts för övergrepp blir ofta offer flera gånger om. Kvinnor som fängslats, misshandlats, torterats, våldtagits och kanske varit försvunna i hemliga fängelser under fruktansvärda förhållanden riskerar att varje dag möta sina förövare på gatan i den ockuperade delen av Västsahara.

Ines Miranda, spansk advokat från Gran Canaria, har själv bevittnat en sådan incident.

– En marockansk polis stoppade mig och en västsaharisk kvinna på gatan en dag, när jag besökte Västsahara.

”Jag har slagit dig, men du måste respektera mig. Ta mig i hand”, skrek polisen åt den västsahariska kvinnan.

– Jag blev fullständigt rasande. Att först utsättas för tortyren och övergreppen, sedan berätta om dem utan att få upprättelse utan i stället förödmjukas, hånas och misshandlas igen, är vad många västsaharier utsätts för idag, berättar Ines Miranda.

Hon har själv både agerat försvarsadvokat för västsaharier som Aminatou Haidar och varit rättegångsobservatör i Västsahara och i Marocko.

Ines Miranda fick som första kvinnliga jurist från Europa motta ett prestigefyllt amerikanskt människorättspris 2006 från International Bar Association för sitt modiga arbete.

Hon ledde en undersökningsgrupp till området 2001 som därefter observerar och följer upp rättegångar mot västsahariska politiska fångar. Då hade Mohammed Daddach frigivits.

– De marockanska myndigheterna har försökt att förhindra vårt arbete genom att ändra på datum för rättegångarna eller att inte ordna tolkar. Men för det mesta har vi kunnat övervaka rättegångar.

Det är cirka 30 spanska jurister, varav 15 från Kanarieöarna, som turas om att bevisa rättegångarna. Numera deltar också ju-

risterna från andra länder bland annat Sverige.

– Situationen för de västsahariska fångarna är mycket svår. Vi får inte träffa dem. De västsahariska advokater som försvarar dem förföljs av de marockanska myndigheterna. Även en liten grupp marockanska advokater, som försvarar västsahariernas rätt att uttrycka sig, förföljs.

– Fångarna skiljs åt. De har förbundna ögon, men ibland tvingas de att se på när familjemedlemmar och andra fångar torteras. Om de vågrar och i stället tittar ner i golvet, slår poliserna dem. Våldtäkt med föremål och utdragna naglar förekommer, berättar Ines Miranda, när jag träffar henne i Las Palmas.

Ines Miranda är samordnare för observatörerna och inte populär i Marocko.

– Marockanska tidningar har publicerat mitt foto och skrivit att jag är betald av Algeriet. Det är allvarliga anklagelser och man gör det för att uppvigla vanliga människor emot oss och för att vi ska sluta med vårt arbete.

Text och bild: Lena Thunberg

Advokaten Ines Miranda samordnar rättegångsobservatörer och har fått en internationell utmärkelse.

De första båtflyktingarna

När man vandrar längs strandpromenaden vid Las Canterasstranden i Las Palmas på Gran Canaria ser man ofta kvinnor i det karaktäristiska plagget melhafa. De kommer med barnvagnar eller bärande på matkassar. En del av dem är mauretanier, visar det sig när jag frågar dem, men för ett tränat öga är det inte så svårt att se vem som är västsaharier. Många bor här i bostadsområdena nära stranden.

– De första båtflyktingarna som kom till Kanarieöarna i de bräckliga farkosterna ”pateras” i början av 90-talet var västsaharier, berättar Mohammed Said, som är en av två Polisario-representanter på Gran Canaria.

– De flydde repressionen och togs väl om hand här då.

Vid den marockanska invasionen 1975 lyckades också en liten grupp västsaharier med spansk nationalitet fly direkt, innan gränsen stängdes.

Idag skickas många flyktingar tillbaka. Den spanska regimens hållning är oklar, berättar Mohammed Said. Det finns fall som har fått stanna, där spanska organisationer har ingripit.

– De västsaharier som bor på Kanarieöarna idag bevarar sin kultur men är integrerade i samhället, menar Mohammed. Kvinnorna bär sina melhafas men ungdomarna har vanlig klädsel som vilka ungdomar som helst.

Kontakterna mellan Västsahara och Kanarieöarna har varit långa och många. Det är bara 10 mil från de kanariska öarna till Västsaharas kust. Under den spanska kolonialtiden kom de flesta militärer från fastlandet Spanien medan spansk personal till administrationen eller privat verksamhet kom från Kanarieöarna.

Det betyder att många spanjorer, framför allt från Kanarieöarna är födda i El Aaiún och har starka band till Västsahara – eller Spanska Sahara, som kolonin kallades.

– Den spanska solidariteten startade här, säger Mohammed Said. Det finns en rad solidaritetsorganisationer på de olika kanariska öarna.

1975 studerade han i Spanien tillsammans med andra västsaharier, på fastlandet eller på Kanarieöarna, men när den marockanska invasionen kom slängde han böckerna och återvände till Västsahara för att delta i motståndsrörelsen.

Det spanska intresset för vattnen mellan Afrikas och Kanarieöarnas kust har inte bara gällt fisk. Nu letar det spanska oljebolaget Repsol efter olja där. På spanska fastlandet är man mycket positiv till eventuell oljeut-

Mohammed Said, Polisarios representant på Kanarieöarna.

vinning, men befolkningen på Kanarieöarna är rädda för att turismen, den stora näringen, ska ta stryk.

Även fisket kan hotas. Katastrofscenariet är en oljekatastrof. Vindkraften är ordentligt utbyggd på de blåsiga öarna och många kanarier (som många vill kalla sig) tycker att eventuell olja inte alls behövs.

– Marockanerna letar efter olja i ungefär samma vatten. Allt Marocko gör sker i hemlighet, berättar Mohammed Said.

– Hur kan då ett land som Marocko hota Spanien och tvinga dem till ständiga eftergifter? undrar jag.

– Marocko hotar ständigt Spanien med att öppna gränserna och släppa in droger, afrikanska immigranter och terrorister, säger Mohammed.

Flyktingvägen över Gibraltar sund bevakas av EU-polisstyrkan Frontex.

Text och bild: Lena Thunberg

Västsaharier i Las Palmas hamn protesterar mot stölden av naturresurser.

Investeringar ger bränsle åt konflikten

Ett viktigt motiv till Marockos ockupation är Västsaharas rika naturtillgångar. Västsaharas olja är föremål för avtal mellan Marocko och internationella företag. Svenska pensionsfonder investerar i oljesökande företag och stödjer därmed ockupationen ekonomiskt.

Den 11 december hölls ett seminarium i riksdagen om sökandet efter Västsaharas olja, hur det bryter mot folkrätten och vad Sverige kan göra. Talade gjorde Erik Hagen, ordförande Western Sahara Resource Watch (WSRW), Pål Wrangle, professor i folkrätt, och Aliyen Kentaoui, Polisarios representant i Sverige. I panelen deltog riksdagspolitikerna Hillevi Larsson, S, Bodil Ceballos, MP och Ulrik Nilsson, M. Samtalet modererades av Tobias Smedberg, Agenda Pr. Seminariet arrangerades av Riksdagens Västsaharanätverk och Emmaus Stockholm.

Erik Hagen inledde och beklagade att fiskeavtalet gick igenom dagen innan, på dagen för mänskliga rättigheter.

– Utvinningen av resurser gynnar marockaner i fråga om arbetstillfällen och inkomst. Många västsaharier demonstrerar mot verksamheten.

År 2001 utfärdade Marocko oljelicenser till det franska oljebolaget Total SA. 2002 uppgav FN att ytterligare prospektering i Västsahara skulle vara i strid med internationell rätt och medan åtta oljebolag dragit sig ur genomför Total fortfarande geologiska undersökningar. Värdet på AP-fondernas innehav i Total uppgår till cirka 700 miljoner kronor. WSRW rekommenderar Total att åtminstone tillämpa miniminormer för företags soci-

ala ansvar, CSR. Erik Hagen berättade om det norska exemplet där staten rekommenderat företag och fonder att inte verka eller investera i Västsahara.

– Norska pensionsfonderna sade att investeringar legitimerar Marockos överhöghet och dessutom underminerar FN:s fredsprocess.

Pål Wrangle redogjorde för hur FN:s dåvarande rättschef Hans Corell 2002 konstaterade att naturresursutvinning i Västsahara endast får ske om det är i enlighet med folkets vilja och intresse.

– Marocko har olagligen ockuperat Västsahara och det är ett icke-självstyrande område. Västsaharierna har därmed rätt till självbestämmande. Total liksom EU har slutit avtal med en part som egentligen inte har rätt till territoriet. Det innebär ett folkrättsbrott.

Aliyen Kentaoui, Polisarios representant i Sverige, samtalande med moderator Tobias Smedberg. Han ville självklart tala om fiskeavtalet mellan EU och Marocko som slöts dagen innan och underströk att mer än 200 EU-parlamentariker faktiskt röstade emot avtalet. När mäktiga företag involveras ekonomiskt blir det ännu mer komplicerat att lösa konflikten politiskt, menar Aliyen Kentaoui. – De mänskliga rättigheterna får kliva åt sidan för ekonomiska intressen, vilka alltid är källan till kolonisering.

Aliyen Kentaoui underströk att varken Total eller EU har konsulterat Polisario innan prospektering och utvinning.

– Ett starkt stöd till fredsprocessen vore att erkänna Västsahara. Och pengarna, som betalas till Marocko i och med avtalen, kunde ge ekonomiskt stöd till de biståndsbero-

ende flyktinglägren.

Vid en paneldiskussion kommenterades fiskeavtalet.

– Det strider mot folkrätten. Tidigare har EU sagt nej till avtalet och man har inte heller denna gång tillfrågat västsaharierna och det ligger inte i västsahariernas intresse, sa Hillevi Larsson.

– Folkrätten måste vara överordnad allt. Därför måste fiskeavtalet också anses felaktigt, även om det var ett demokratiskt beslut i EU, sade Ulrik Nilsson.

Han fick frågan om inte folkrätten borde vara överordnad vid pensionsfondernas investeringar.

– Det är en komplicerad situation eftersom svenska pensionsfonders intressen och avkastning vägs mot mänskliga rättigheter. Istället för att göra det till ett politikeråtgärande borde vi ålägga jurister att se på hur företag kan ställas till svars.

Ulrik Nilsson vill se en folkomröstning om framtiden i Västsahara. Hillevi Larsson underströk att det viktigaste är ett svenskt erkännande och att avinvestera.

– Alla avtal över Västsahara som finns idag bryter mot folkrätten. Dessutom borde vi arbeta för en märkning av produkterna.

Bodil Ceballos höll med om att det viktigaste nu är att erkänna Västsahara.

– Sen vill vi ha en garanti för att Västsahara äger sina egna naturresurser och att företagen lever upp till de mänskliga rättigheterna. Vi vill också se utökat bistånd till Västsahara för att bygga upp alternativa, gröna, energikällor.

Text: Victoria Enström, Emmaus Stockholm
Bild: Anonym